

2022 LGS
T.C. İNKILAP TARİHİ VE
ATATÜRKÇÜLÜK
ÖĞRETİCİ FASİKÜL – 1

YUSUF TULUK

KAVRAM ÖĞRENELİM

1	Dogmatizm	Yönetme yetkisi veya yönetme gücü.	a
2	Sömürgecilik	Üretim, dağıtım, tüketim faaliyetlerinin tümü, ekonomi.	b
3	İhtilal	Köklü değişimler, yenilikler yapmak.	c
4	Rejim	Bir ülkenin, başka bir ülkeye ait kaynakları ele geçirmesi.	d
5	İktisat	Akıl ve bilime dayanmayan düşünme biçimi.	e
6	Meşrutiyet	Halkın ayaklanarak ülkedeki yönetimi değiştirmesi.	f
7	Egemenlik	Yönetim biçimi. Ör./ cumhuriyet, teokrazi vs.	g
8	Reform	Avrupa’da din alanında yapılan düzenlemelerin genel adı.	h
9	İnkılap	Hükümdarın yetkilerinin meclis tarafından kısıtlandığı yönetim şekli	ı

1-..... 2-..... 3-..... 4-..... 5-..... 6-..... 7-..... 8-..... 9-.....

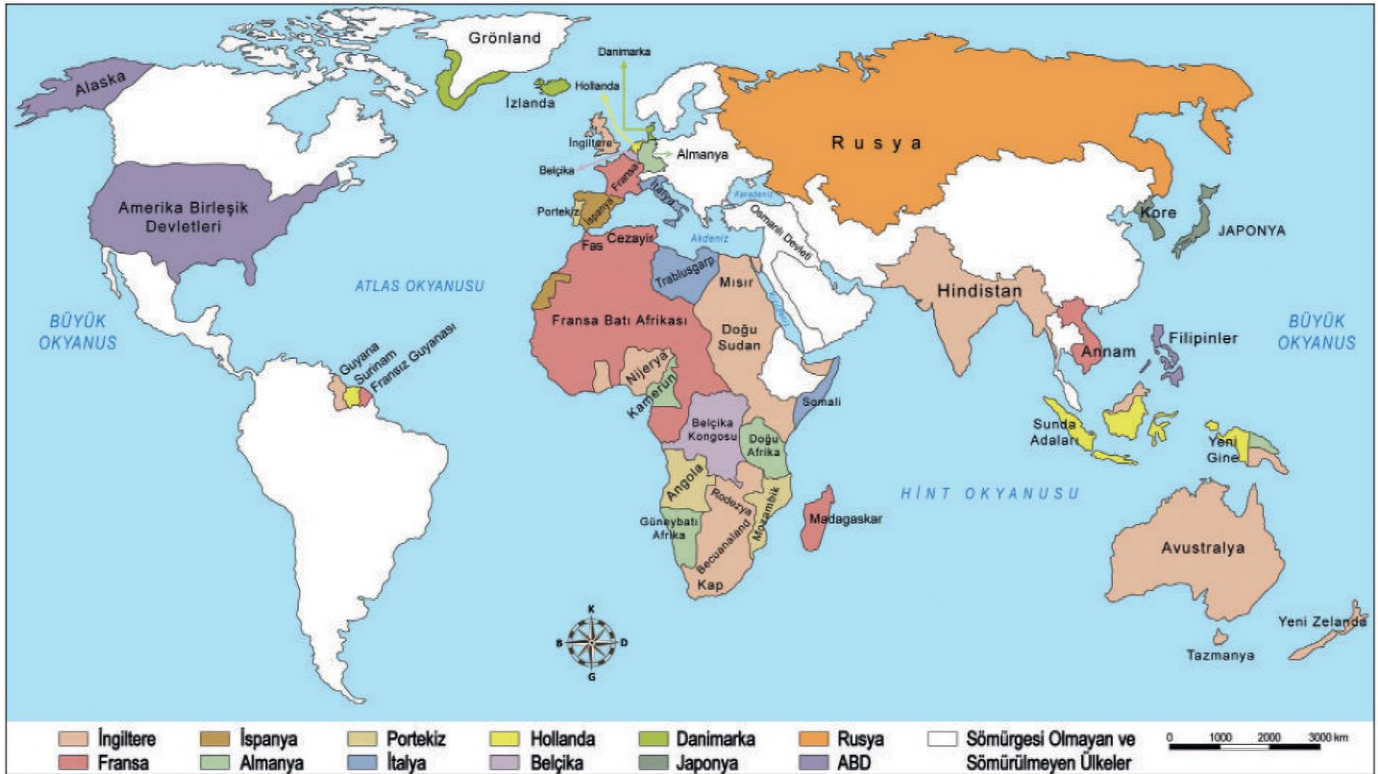
TAMAMLA BAKALIM

Reform – Endüstri devrimi – Coğrafi keşifler – Aydınlanma çağı - Rönesans

- 1- Avrupalı denizciler ile birlikte yeni kıtalar buldular. Ümit burnunu keşfederek Hindistan ticaretini Atlas okyanusu üzerinden yönettiler. Hep aynı yöne gidip başlangıç noktasına ulaşarak dünyanın yuvarlak olduğunu ispat ettiler.
- 2- Geri kalmış Avrupa’nın yeniden doğuşu olarak bilinen, İstanbul’un fethi sonrası İtalya’ya kaçan Bizanslı bilim insanları tarafından başlatılmıştır. Bu dönemde Avrupa; bilim ve sanatta ilerleme kaydetti. Batılılar eski Yunan bilgilerinin ve İslam bilgilerinin eserlerini okuyarak kendilerini geliştirdiler.
- 3- 15. Yüzyıla kadar katolik din adamları Avrupa’da yapılan bilimsel çalışmaları engellediler. İlmi çalışma yapanları çeşitli cezalara çarptırdılar. Tanrı ile kur arasında giren din adamları para karşılığı insanların günahlarını affettiler ve cennetten ev – arsa satarak maddi gelir elde ettiler. Tüm bunlara karşı çıkan Martin Luther Almanya’da protestanlık mezhebinin kurarak dinde hareketini başlattı. Böylece Avrupa’da skolastik düşünce önemini yitirdi.
- 4- Özgür düşüncenin ve hümanizmin ön plana çıktığı’nda batı ülkeleri pozitif ilmin ilkelerini takip ederek önemli buluşlara imza attılar. Bu buluşların içinde İngiliz bilim insanı James Watt tarafından icat edilen buharlı makineler küresel ölçekte bir etki yaratmıştır. Bu makineler sayesinde hızlı üretime geçildi ve fabrikalar kuruldu. Böylece başladı.

GÖRSEL YORUMLAMA ZAMANI

• Görseli inceleyerek tabloyu dolduralım.

XX. Yüzyılın başlarında sömürgeci devletler ve sömürgelerin dağılımı

YORUMLAR	ulaşılır	ulaşılamaz
Avrupalı ülkeler ham maddeye ihtiyaç duymaktadır.		
Fransa, yalnızca Asya kıtasında yayılma imkanı bulmuştur.		
Afrika halklarının tamamına yakını esaret altında yaşamaktadır.		
İngiltere uzak doğuya ulaşan su yollarına egemen durumdadır.		

HANGİSİ DOĞRU, HANGİSİ YANLIŞ ?

	D	Y
Fransız ihtilali sonrası ortaya çıkan ulusçuluk akımı çok milletli bir imparatorluk olan Osmanlı ülkesinde ayrılıkçı isyanların ortaya çıkmasına ve devletin siyasi olarak çözülmesine zemin hazırlamıştır.		
Tanzimat Fermanında yar alan “Kanun önünde herkes eşit olacaktır.” Maddesi Osmanlı ülkesinde hukuk üstünlüğünün önem kazandığını ve hükümdarın mutlak otoritesinin sarsıldığını kanıtlamaktadır.		
1908’de ikinci kez ilan edilen meşrutiyet yönetimine karşı İstanbul’da büyük bir isyan çıktı. 31 Mart isyanı adı verilen bu isyanı monarşi yanlısı Mustafa Kemal, hareket ordusu ile Selanik’ten İstanbul’a gelerek bastırdı.		
Ülke hudutları içerisinde yaşayan dili, dini, ırkı birbirinden farklı olan milletleri vatandaşlık bağı ile bütünleştirmeyi hedefleyen düşünce akımına ümmetçilik adı verilir.		
Endüstrileşme hamlesini gerçekleştiremeyen Osmanlı ülkesinde Avrupa malları iç piyasayı ele geçirdi. El tezgahları kapandı ve işsizlik arttı. İktisadi zorluklar ülkede sosyal sorunların tetikleyicisi olmuştur.		
1. Meşrutiyet döneminde Meclis-i Mebusan açıldı. Halk ilk kez sandığa giderek yöneticilerini seçti. Mecliste azınlık milletvekilleri de yer aldı. Böylece halk değişen rejimde yönetimde temsil hakkı elde etti.		
Islahat Fermanı ile gayrimüslimlere geniş haklar tanındı. Böylece azınlıklar ile ilgili kararların seçecekleri batılı bir devlet tarafından alınması hedeflenmiştir.		
Türkçülük fikir akımının amacı dünyada yaşayan Türkleri tek bayrak altında toplayarak büyük Turan devletini kurmaktır. Bu durum Türklerin Fransız İhtilali sonrası ortaya çıkan kavramlardan etkilendiğinin kanıtıdır.		

PROVA ZAMANI

- 1) Aydınlanma Çağı hem Avrupa hem de dünya tarihi açısından bir dönüm noktası olmuştur. Bu dönemde Avrupa’da akıl ve bilim ön plana çıktı. James Watt’ın buhar gücünü makinelerde kullanmaya başlaması ile seri üretim başladı. İnsan gücüne duyulan ihtiyaç azaldı ve ucuz – kaliteli ürünler piyasaya çıktı. Ham madde ve pazara ihtiyaç duyan sanayisi güçlü devletler diğer kıtalardaki ülkeleri sömürmeye başladı. Büyük devletler arasında çıkan sömürge yarışı silahlanma yarışına dönüştü. Bunun yanı sıra Montesquieu, Voltaire ve Jean Jacques Rousseau gibi düşünürler özgürlük, eşitlik, adalet ve milliyetçilik kavramlarını eserlerinde işlediler. Böylece imparatorluklar birer birer parçalandı. Yeni kurulan ulus devletler ise demokrasiyi benimsediler.

Metinden hareketle aydınlanma çağının hangi alanda büyük bir etki oluşturduğu söylenemez?

- A) Siyasi B) Sosyal C) İktisat D) Din
- 2) Osmanlı devleti Fransız İhtilalinin olumsuz etkilerinden kurtulabilmek için demokrasi alanında önemli ıslahatlara imza attı. Tanzimat ve Islahat fermanları ile ulusçu isyanlar çıkaran azınlıklara geniş haklar tanındı. Vergide adalet ve hukuk üstünlüğü sağlandı. Azınlıklara devlet memuru olma hakkı tanındı. Jön Türklerin çalışmaları sonucu ilan edilen Meşrutiyet ile birlikte Türk tarihinin ve Osmanlı Devleti’nin ilk anayasası olan Kanun-u Esasi kabul edildi. Üyeleri hükümdar tarafından seçilen Meclis-i Ayan ve üyeleri halk tarafından seçilen Meclis-i Mebusandan oluşan bir parlamento açıldı. Parlamentoda azınlık mebusları da seçilerek görev aldılar. Ancak hükümdara geniş yetkiler tanındı. Yasaları veto etme ve parlamentoyu açma – kapama yetkisi devletin başı sıfatı ile hükümdara aitti. Sultan 2. Abdülhamit 1877 – 1878 Osmanlı – Rus savaşını bahane göstererek anayasal hakkını kullanarak meclisi kapattı.

Verilen metin incelendiğinde;

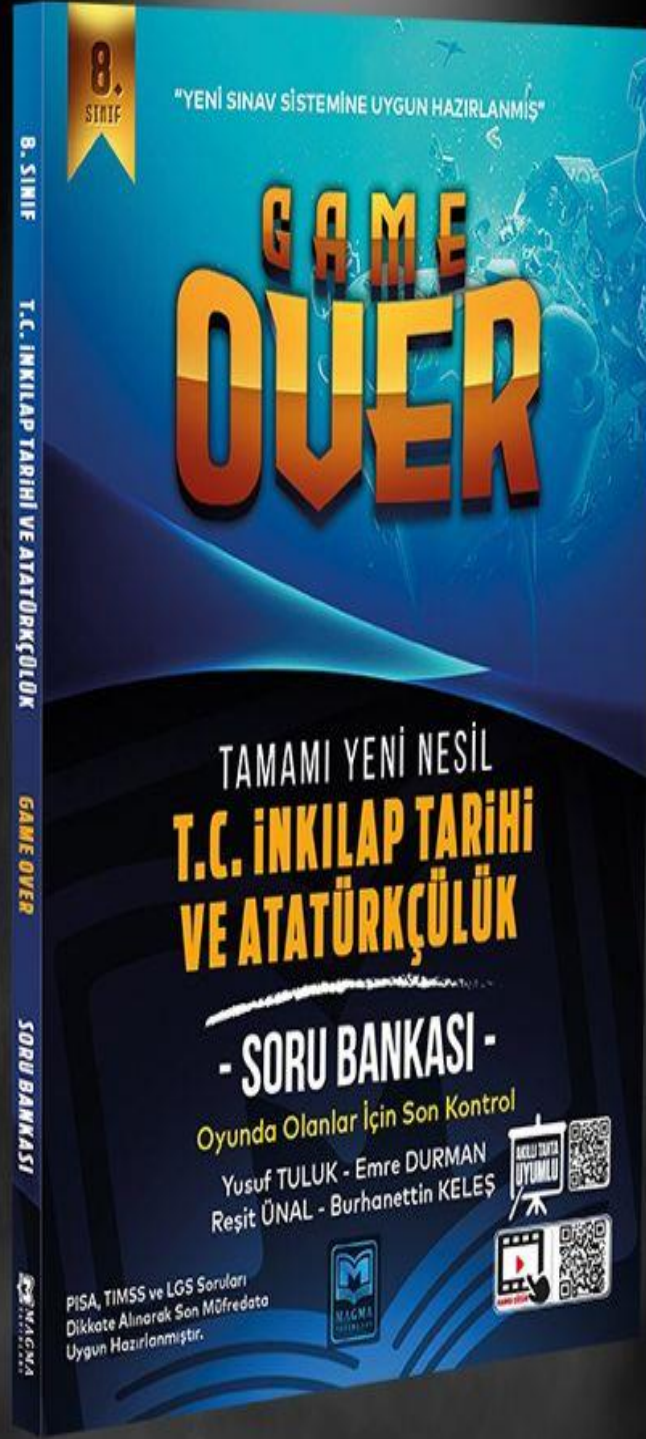
- I- İmparatorluk ilkel bir rejimden çağdaş bir rejime geçmiş fakat yeni rejim uzun ömürlü olmamıştır.
II- Türkler siyasi çözülmeyi durdurmak için ulusun tüm unsurları ile yönetime katılması gerektiğine inanmaktadır.
III- Padişah batılı ülkelere yeni kapitülasyonlar vermemek için meşrutiyet yönetimine son vermiştir.

Yargılarından hangisi veya hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I – II ve III
- 3) Osmanlı aydınları devleti içine düştüğü zorluklardan kurtarmak için çeşitli fikir akımları ortaya attılar. Bunlardan biri olan Osmanlıcılık akımı gayrimüslimlerin devlete bağlılığını sağlamayı amaçladı. Din, din, ırk ayırmadan herkesin Osmanlı kimliği altında birleşmesini öngördü. Ancak Balkan Savaşları sonucu gayrimüslimlerin istiklalini kazanması bu akımın başarısızlığını ortaya koydu. İslamcılık ise Müslüman azınlıkları imparatorluğa bağlı kılmayı hedefledi. Ancak milliyetçilikten etkilenen Müslüman azınlıklar 1. Dünya Savaşı’nda İngilizlerin yanında yer aldı. Böylece İslamcılık akımı da istenen sonuca ulaşamadı. Türkçülük akımı ise tüm Türkleri Turan devleti kurarak birleştirmeyi hedeflediyse de böyle bir devlet kurulamadı. Batıcılık akımını savundan aydınlar da ülkenin kurtuluşunun batıyı örnek almakta olduğunu savundular. Ancak hiçbir düşünce akımı koca Türk çınarının ayakta kalmasını sağlayamadı.

Buna göre söz edilen fikir akımlarının başarısız olması aşağıdaki durumlardan hangisine zemin hazırlamamıştır?

- A) Ortadoğu ve Balkanlarda siyasi haritaların yeniden çizilmesine
B) İmparatorluk topraklarında yeni ulus devletlerin ortaya çıkmasına
C) İstanbul’da bulunan merkezi yönetimi güçlenmesine
D) İslam dünyasında var olan siyasi birliğin bozulmasına

♦ Tamamı “Beceri Temelli Sorulardan” oluşmaktadır.

♦ Kazanımlara %100 uygundur.

♦ PISA, TIMSS ve Mantık-Muhakeme Tarzı Sorulardan Oluşmaktadır.

@mutkal.yayinlari

info@magmayayinlari.com

@magmayayinlari

0505 811 7932

